

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ, ЇЇ ВИДИ

Федоренко Наталя Володимирівна

Студентка спеціальності «Облік і аудит»

Науковий керівник: Столбуненко Н.М., к.е.н., доцент

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(Одеса, Україна)

Під державною політикою слід розуміти сукупність ціннісних цілей, державно-управлінських заходів, рішень і дій, порядок реалізації державно-політичних рішень (поставлених державною владою цілей) і системи державного управління розвитком країни. Державна політика конструюється для реалізації і не констатується постфактум. Їй притаманний прагматизм, раціоналізм і діагностованість. Визначальним для державної політики є результат її реалізації, тобто кількісний вимір її цілей [1, с. 3-8].

Державна політика в Україні здійснюється на чотирьох рівнях. Перший включає розв'язання місцевих проблем (житлові умови, середня освіта, громадський транспорт, соціальне забезпечення, організація торгівлі тощо). Другий (локальний) регіональний рівень (районний, обласний) вимагає втручання держави. Політична діяльність здійснюється групами та асоціаціями громадянського суспільства, а також органами місцевого самоврядування, які зацікавлені в економічному розвитку регіону. Третій (національний)

рівень, визначається переважно становищем держави як основного інституту організації життя громадян, розподілу та перерозподілу ресурсів, національною політикою. Основними агентами політичної діяльності на четвертому (міжнародному) рівні є національні і транснаціональні організації: ООН, ЮНЕСКО, ЄС, НАТО, СНД та ін. Крім того, державна політика поділяється за напрямками залежно від змісту проблем і питань, що необхідно вирішити органам влади та державного управління у певній сфері або галузі забезпечення суспільного розвитку чи економіки.

Основними видами Української державної політики є:

1) структурно-галузева політика, спрямована на здійснення державою прогресивних змін у структурі економіки, удосконалення міжгалузевих та внутрішньогалузевих пропорцій, стимулювання розвитку галузей, які визначають науково-технічний прогрес, забезпечують конкурентоспроможність вітчизняної продукції та зростання рівня життя населення;

2) інвестиційна політика, спрямована на створення необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, а також забезпечення ефективного і відповідального використання цих коштів та здійснення контролю за ним;

3) амортизаційна політика, спрямована на створення суб'єктам господарювання найбільш сприятливих та рівноцінних умов забезпечення процесу простого відтворення основних виробничих і невиробничих фондів переважно на якісно новій техніко-технологічній основі;

4) політика інституційних перетворень, спрямована на формування раціональної багатокладної економічної системи шляхом трансформування відносин власності, здійснення роздержавлення економіки, приватизації та націоналізації виробничих фондів, забезпечення розвитку різних форм власності і господарювання, еквівалентності відносин обміну між суб'єктами господарювання, державну підтримку і захист усіх форм ефективного господарювання та ліквідацію будь-яких протизаконних економічних структур;

5) цінова політика, спрямована на регулювання державою відносин обміну між суб'єктами ринку з метою забезпечення еквівалентності в процесі реалізації національного продукту, а також забезпечення стабільності оптових та роздрібних цін;

6) антимонопольно-конкурентна політика, спрямована на створення оптимального конкурентного середовища діяльності суб'єктів господарювання, забезпечення їх взаємодії на умовах

недопущення проявів дискримінації одних суб'єктів іншими, насамперед у сфері монопольного ціноутворення та за рахунок зниження якості продукції, послуг, сприяння зростанню ефективної соціально орієнтованої економіки;

7) бюджетна політика, спрямована на оптимізацію та раціоналізацію формування доходів і використання державних фінансових ресурсів, підвищення ефективності державних інвестицій у економіку, узгодження загальнодержавних і місцевих інтересів у сфері міжбюджетних відносин, регулювання державного боргу та забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу;

8) податкова політика, спрямована на забезпечення економічно обгрунтованого податкового навантаження на суб'єктів господарювання, стимулювання суспільно необхідної економічної діяльності суб'єктів, а також дотримання принципу соціальної справедливості та конституційних гарантій прав громадян при оподаткуванні їх доходів;

9) грошово-кредитна політика, спрямована на забезпечення економіки економічно необхідним обсягом грошової маси, досягнення ефективного готівкового обігу, залучення коштів суб'єктів господарювання та населення до банківської системи, стимулювання використання кредитних ресурсів на потреби функціонування і розвитку економіки;

10) валютна політика, спрямована на встановлення і підтримання паритетного курсу національної валюти щодо іноземних валют, стимулювання зростання державних валютних резервів та їх ефективне використання;

11) зовнішньоекономічна політика, спрямована на регулювання державою відносин суб'єктів господарювання з іноземними суб'єктами господарювання та захист національного ринку і вітчизняного товаровиробника [2].

Світова фінансова криза загострила проблеми економічної політики України, а саме: суперечливість цієї політики і, як наслідок, неможливість досягнення результатів, які вона декларувала. В умовах, коли можливості швидкого економічного зростання вичерпано, єдиний шлях розвитку України в умовах кризи – це реформування економіки, в першу чергу слід приділити велику увагу координації та узгодженню політики держави в різних галузях економіки країни.

Головною проблемою економічної політики України на сучасному етапі є протиріччя між заявленими цілями та заходами по досягненню цих цілей. Виходом із ситуації може стати створення такої

моделі економічної політики, яка була б адекватна рівню соціально-економічного розвитку країни [3, с. 45]. Механізм економічної політики при цьому повинен відповідати потребам реалізації громадських інтересів.

В перспективі все більш нагальною стає необхідність масштабної участі України у вирішенні глобальних проблем людства (наприклад, освоєння Світового океану, охорона навколишнього середовища). Для цього необхідна активна участь України в роботі міжнародних організацій: 1 – спеціалізованих і регіональних організацій ООН (конференція ООН з торгівлі і розвитку – ЮНКТАД); 2 – продовольча і сільськогосподарська організація ООН – ФАО; 3 – Всесвітня організація інтелектуальної власності; 4 – ЄС, ЄАВТ, ОЕСР.

Особлива проблема – перспективи економічних відносин України з країнами ближнього зарубіжжя. В загальних рамках дотримання інтересів України розглядаються різні моделі її відносин з колишніми республіками Союзу. Раніше існувала економічна система, яку називали ЕНГК СРСР – єдиний народногосподарський комплекс СРСР, коли ступінь взаємопов'язаності союзних республік була дуже висока. Зараз співпраця із країнами колишнього союзу також є дуже важливою для подальшого рівномірного розвитку економічної політики України.

Література:

1. Ковбасюк Ю.В. Державна політика: Підручник / Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, Ю.П. Сурмін. – К.: Академія, 2014. — С. 3 – 8.
2. ГКУ: Основні напрями економічної політики: стаття 10 від 16.07.2003 р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>
3. Другов О. Шляхи політико-економічного розвитку України / О. Другов // Економіст. - 2005. - № 10. - С. 45.